

**ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2010
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A1. *Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:*

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

.....
Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

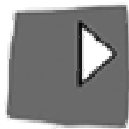
B1. *Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:*

partibus :	τη γενική πληθυντικού
milites :	την κλητική ενικού
ingentem :	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
ornatrices :	την ονομαστική ενικού
vestem :	την αφαιρετική ενικού
aliis :	τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
sermonibus :	την ονομαστική ενικού
tempus :	την αιτιατική πληθυντικού
mentionem :	τη δοτική ενικού
filiam :	τη γενική ενικού
annos :	την αφαιρετική ενικού
mendacium :	τη γενική πληθυντικού
quid :	την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
istae :	την αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους
te :	τη γενική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. *Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:*

moverat :	την αφαιρετική του σουπίνου
fuerat :	το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην υποτακτική
occiso :	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
orabat :	το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
imponeretur :	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
conduxit :	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
secuta est :	τη γενική του γερουνδίου
intervenit :	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής.
oppressit :	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της προστακτικής στην ίδια φωνή
deprehendit :	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του υπερσυντελικού της υποτακτικής στην ίδια φωνή
extraxit :	το πρώτο ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην παθητική φωνή
mallet :	το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα στην ίδια έγκλιση
respondisset :	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
obiecit :	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της υποτακτικής στην παθητική φωνή

faciant : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της υποτακτικής στην ίδια φωνή. **Μονάδες 15**

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

Romam, piscatoriam, aliquando, earum, vidisse, tempus, calvam. (Μονάδες 7)

Γ1β. «**ne istae te calvam faciant**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 3). (Μονάδες 8)

Μονάδες 15

Γ2α. «**Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. (Μονάδες 3)

Γ2β. «**occiso Scriboniano**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum**. (Μονάδες 4)

Γ2γ. «**ego, pater, cana esse malo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Iulia respondit**». (Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Κείμενο 23 :

Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει (ή είχε πάρει τα όπλα) εναντίον του Κλαύδιου στην Ιλλυρία · ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του (ή με την παράταξή του) και, αφού σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός, τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο στη Ρώμη. Επρόκειτο να επιβιβασθεί σε πλοίο · η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί του. Δεν το κατόρθωσε · νοίκιασε αλιευτικό (ή ψαράδικο) πλοiάριο και ακολούθησε το τεράστιο (ή το πελώριο) πλοίο.

Κείμενο 47 :

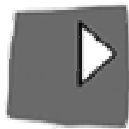
Με αυτό το σχέδιο, εμφανίστηκε κάποτε ξαφνικά (ή απρόοπτα) και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στο φόρεμά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε ότι δεν τις είδε και με άλλες κουβέντες παρέτεινε το χρόνο, ώσπου έφερε τη συζήτηση στην ηλικία [εννοείται: της Ιουλίας]. Τότε ρώτησε την κόρη του εάν προτιμούσε να είναι μετά από μερικά χρόνια ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε: "Εγώ, πατέρα μου, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα", ο πατέρας πρόβαλε σ' εκείνη ένα ψεύτικο επιχείρημα: "Δεν αμφιβάλλω ότι δε θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί λοιπόν δε φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;"

B1. partibus : partium
ingentem : ingentiora
vestem : veste
sermonibus : sermo
mentionem : mentioni
annos : anno
quid : quis
te : sui

milites : miles
ornatrices : ornatrix
aliis : alius
tempus : tempora
filiam : filiae
mendacium : mendaciorum
istae : istud

B2. moverat : motu
occiso : occidisti
imponeretur : imponi
secuta est : sequendi
oppressit : opprimite
extraxit : extrahere
respondisset : respondebunt
faciant : fecerint

fuerat : esset
orabat : oremus
conduxit : conduc
intervenit : interveniunt
deprehendit : deprehendisset
mallet : malit
obiecit : obiceremini

Γ1.α. Roman : απρόθετη αιτιατική που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο ρήμα *trahebatur*

piscatoriam : ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο *naviculam*

aliquando : επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *intervenit*

earum : γενική κτητική στο *vestem*

vidisse : Αντικείμενο στο ρήμα *dissimulavit*, ειδικό απαρέμφατο, λατινισμός (υποκείμενο παίρνει το *se*)

tempus : Αντικείμενο στο ρήμα *extraxit*

calvam : κατηγορούμενο στο αντικείμενο *te*

Γ1.β. Είναι δευτερεύουσα ή εξαρτημένη ονοματική ή ουσιαστική ενδοιαστική πρόταση που λειτουργεί ως αντικείμενο στο ρήμα *non times* της ΚΠ που δηλώνει φόβο. Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο *ne*, διότι εκφράζει φόβο μήπως γίνει κάτι κακό ή ανεπιθύμητο και εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι ενδοιαστικές προτάσεις, επειδή το περιεχόμενό τους αφορά κάτι το ενδεχόμενο ή πιθανό και μάλιστα υποτακτική ενεστώτα (*faciant*), διότι εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου, *non times* (ενεστώτας). Εδώ υπάρχει συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση-ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων-επειδή εξετάζουμε αυτό που αναφέρει η δευτερεύουσα πρόταση τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του.

Γ2.α. *Arma mota erant in Illyrico contra Claudium a Scriboniano*

Γ2.β. *cum Scribonianus occisus esset*

Γ2.γ. *Julia respondit patri se cana esse malle*